

RICHTLIJNEN COMMISSIE DIERENWELZIJN

1. Huisvesting van onze dieren op de tentoonstelling.

Algemene principe opstelling kooien:

1. Alle opgegeven kooimaten zijn minimummaten. Groter mag steeds doch is niet altijd wenselijk. Sommige niet-gedomesticeerde parkvogels (bv patrijzen) zijn te onrustig in grote kooien en kunnen zich door dit onrustige gedrag erg beschadigen.
2. Toppen van tentoonstellingskooien is toegelaten maar gebeurt bij voorkeur niet. Als het toch gebeurt dan bij voorkeur één rij kleinere kooien in het midden op 2 rijen grotere. Als het echt niet anders kan, eventueel twee rijen boven elkaar maar dan moet de bovenste rij kleiner zijn dan de onderste zodat er bovenaan nog lichtinval is in de onderste rij. Kooien van gelijke grootte recht boven elkaar geplaatst zijn ten zeerste ongewenst. Er mogen max. twee rijen kooien boven elkaar geplaatst.
3. Als er kooien getopt worden dan geen konijnen boven vogels en/of omgekeerd. In de bovenste rij konijnen wordt best plastic voorzien onder het strooisel om urinelekkage in de onderste kooien zoveel mogelijk te vermijden.

Konijnen:

1. Kooimaten: zie bijlage in fokkersboek.
2. Aanbeveling: als verenigingen nieuwe kooien aankopen dan bij voorkeur met tralies die dicht bij elkaar staan in de tussenschotten. Deze zijn beter geschikt voor konijnen omdat die elkaar zo minder gemakkelijk bijtendon kunnen toebrenen.
3. Als er tussenschotten geplaatst worden dan liefst doorschijnende (o.w.v. lichtinval) en allemaal van hetzelfde type.
4. Strooisel: voldoende dikke laag droog stro. Dit kan zowel tarwe- als gerstestro zijn maar het laatste geniet de voorkeur omdat het minder kleur afgeeft aan de dieren wanneer het nat wordt en de konijnen nemen het ook beter op hetgeen gunstig is voor de darmwerking. Het bijstrooien van de kooien in de loop van het weekend is aan te bevelen.
5. Opstelling kooien: liefst dubbele rijen met daartussen voldoende hooi gepropt als ruwvoederbron.
6. Bijzondere eisen: Angora- en Dwergangorakonijnen worden niet op stro geplaatst maar bij voorkeur op een lattenbodem. Indien geen lattenbodem voorhanden mag dit ook een draadbodem zijn maar dan wel een die vervaardigd is uit dikke draad en met niet te grote maaswijdte.

Cavia's:

1. Kooimaat: bij voorkeur 40 x 40 (35 x 35 toegelaten).
2. Aanbeveling: het plaatsen van speciale caviatussenschotten (halve cirkels) in elke kooi. Voordelen : de dieren zitten rustiger, minder agressie met bijbehorende bijtendon, preventie afbreken van de tanden
3. Strooisel: een laagje schavelingen voor vochtabsorptie en daarboven voldoende goed hooi in de kooi dat bijgevolg niet enkel dient als voeder maar ook mee dienst doet als bodembedekking.
4. Opstelling kooien: cavia's worden niet getopt.

Duiven:

1. Kooimaten: zie bijlage in fokkersboek. Gentse (en evt. ook andere) kroppers mogen ook tentoongesteld worden in de typische klokken.
2. Strooisel: beukenhoutblokjes, gehakseld (koolzaad)stro, hennepstro of houtkrullen. Zeker geen vlasstro.
3. Opstelling kooien: kroppers, kip- en structuurduiven worden niet getopt.

Hoenders:

1. Kooimaten: zie bijlage in fokkersboek.
2. Tussen de hanen van vechthoenders dienen degelijke tussenschotten geplaatst te worden. Deze dienen niet doorschijnend te zijn en allemaal uniform. Ook bij andere hanen die zich agressief gedragen tegenover de dieren in de naburige kooien dienen zo snel mogelijk dergelijke tussenschotten geplaatst te worden.
3. Strooisel: gehakseld stro, hennepstro of houtkrullen. Zeker geen vlasstro. Bij kortbenige rassen (Chabo, Ohiki, Kruiper) dient men er op te letten dat deze laag niet te dik is opdat ze de beoordeling door de keurmeester niet zou hinderen.
4. Opstelling kooien: kooien van dieren die zich moeten oprichten worden niet getopt (bv bepaalde vechthoenders).
5. Bijzondere eisen: de hanen van langstaartrassen worden tentoongesteld in volièrès en krijgen steeds een zitstok of een boomstronk of -stam ter beschikking.

Parkvogels:

1. Kooimaten: zie bijlage in fokkersboek. Voor de allerkleinste wilde parkvogels worden standaard AOB-vogelkooien gebruikt (binnenkant wit, buitenkant zwart). Deze dienen allemaal uniform te zijn. De liefhebber mag deze zelf meebrengen maar de kooien mogen geen herkenningstekens dragen.
2. Aanbevelingen: verenigingen die nieuwe volièrès aanmaken doen dit best met geplastificeerde draad en voorzien bij voorkeur een deksel met een opgespannen stevig kunststofnet i.p.v. metaaldraad. In dergelijke volièrès zullen eventueel onrustige dieren zich minder snel verwonden.
3. Strooisel: gehakseld stro, hennepstro of houtkrullen in volièrès. Voor wilde duivensoorten, kwartels, patrijzen en francolijnen gebruikt men best beukenhoutblokjes, wit zand of hennepstro. Zeker geen zagemeel of vlasstro.
4. Opstelling kooien: wilde parkvogels worden best altijd tegen een muur geplaatst of er moet een gesloten achterwand worden voorzien. De kooien worden bovenaan indien mogelijk voorzien van enige afdekking onder de vorm van bv enkele takken. De dieren voelen zich hierdoor rustiger. Kalkoenen worden nooit in rijen vlak tegenover elkaar geplaatst.
5. Bijzondere eisen kalkoenen: dichte tussenschotten tussen de kooien van de hanen
6. Bijzondere eisen gedomesticeerde parelhoenders: steeds in kooien met gesloten of afgedekte achterwand. Op de kooien legt men best ook enkele takken. Men plaatst ze best ook nooit op de hoeken of de zijkant moet eveneens afgedekt worden.
7. Bijzondere eisen niet-gedomesticeerde parelhoenders en wilde kamhoenders : liefst met een zitstok in de volièrè.
8. Bijzondere eisen kwartels, patrijzen, frankolijnen: bij voorkeur kooien met bovenaan net ipv tralies, anders dient karton te worden voorzien onder de tralies.
9. Bijzondere eisen wilde duivensoorten : idem + voldoende hoog van de grond aangebracht zitstokje of houtblokje (stukje boomstam).

Watervogels:

1. Kooimaten: zie bijlage in fokkersboek. Als niet-gedomesticeerde eenden per koppel worden gehuisvest (enkel op vraag van de liefhebber !!) dan gelden de volgende kooimaten: 40 x 40 wordt 50 x 50, 50 x 50 wordt 60 x 60 en 60 x 60 wordt 1m². Gedomesticeerde eenden worden bij voorkeur in kooien en niet in volières tentoongesteld!
2. Aanbevelingen: verenigingen die nieuwe volières aanmaken doen dit best met geplastificeerde draad en voorzien bij voorkeur een deksel met een opgespannen stevig kunststofnet i.p.v. metaaldraad. In dergelijke volières zullen eventueel onrustige dieren zich minder snel verwonden.
3. Strooisel: gehakseld stro op een laagje houtkrullen (owv van vochtabsorptie) of gewoon houtkrullen. Hennepstro is minder geschikt voor watervogels. Zeker geen vlasstro.
4. Opstelling kooien: volières indien mogelijk tegen een muur of met gesloten achterwand.
5. Bijzondere eisen tamme eenden: Indische loopeenden, Bali-eenden en Duitse Pekingeenden hebben hoge kooien nodig. Indien deze niet voorhanden zijn kunnen dwarsbalkjes tussen de kooi en de bodem geplaatst worden. Bij deze dieren mag de bovenkant nooit afgedekt worden met bv takken of getopt worden. Indische loopeenden en Bali-eenden dienen steeds tegen een muur opgesteld te worden of anders moet een gesloten achterwand voorzien worden.

2. Voeding en water voor onze dieren op de tentoonstelling.

Algemene principes:

1. De dieren dienen op de dag van het inkooien over een beperkte hoeveelheid voeder en water te beschikken. De inrichters van de tentoonstelling zijn hiervoor verantwoordelijk. De liefhebber die dit wenst, kan dit steeds op eigen verantwoordelijkheid verwijderen. De hoeveelheid voeder en water voor de keuring dient beperkt te zijn (halve potjes) opdat het dier zich niet zou bevullen of overeten hetgeen de keuring negatief zou kunnen beïnvloeden.
2. Het voeder dient van goede kwaliteit te zijn en aangepast aan de betrokken diersoort.
3. Het voeder en het drinkwater dienen steeds verschaft te worden in potjes met een aan het dier aangepast formaat.
4. Het voeder en het water dienen regelmatig bijgevuld te worden tot enkele uren voor het uitkooien.
5. De inrichters duiden best een verantwoordelijke aan per diergroep die op de hoogte is van de specifieke eisen van deze diergroep.

Konijnen:

1. Op het moment van inkooien dient water en hooi aanwezig te zijn.
2. Goed hooi (= grof, rijp en droog geoogst) is een eerste prioriteit (boven korrel) en moet steeds in voldoende mate aanwezig zijn. Het wordt bij voorkeur aangeboden tussen de rijen kooien i.p.v. in de kooi zelf.
3. Naast hooi mag een vaste korrel voorzien worden in een bakje, maar pas na keuring.
4. De inrichters geven geen groenvoeder of wortelen aan de dieren. De liefhebber die dit wenst, mag dit zelf voorzien maar pas na de keuring en niet bij het inkooien.

Cavia's:

1. Op het moment van inkooien dient water en hooi aanwezig te zijn.
2. Goed hooi is een eerste prioriteit en moet steeds in voldoende mate aanwezig zijn. Het wordt aangeboden in de kooi zelf en doet tevens mee dienst als bodembedekking i.p.v. stro.
3. Een aangepaste mengeling voor cavia's (= verrijkt met vitamine C) wordt in een bakje voorzien, na de keuring.
4. De inrichters geven geen groenvoeder aan de dieren. De liefhebber die dit wenst, mag dit zelf voorzien maar pas na de keuring en niet bij het inkooien.

Duiven:

1. Op het moment van inkooien dient een beperkte hoeveelheid water en voeder aanwezig te zijn.
2. Er wordt steeds een afzonderlijk voeder- en waterbakje voorzien.
3. Als voeder wordt een goede mengeling voor duiven verstrekt en zeker geen gebroken graanmengeling voor kippen ! De mengeling moet bestaan uit granen en zaden van verschillend formaat zodat ze aan alle rassen (ook de kortsnaveligen) kan verstrekt worden.

Hoenders:

1. Op het moment van inkooien dient een beperkte hoeveelheid water en voeder aanwezig te zijn.
2. Er wordt steeds een afzonderlijk voeder- en waterbakje voorzien.
3. Als voeder wordt een gebroken graanmengeling voor hoenders verstrekt.

Parkvogels:

1. Pas na het inkooien, wanneer de dieren wat tot rust gekomen zijn, wordt er door de inrichters een beperkte hoeveelheid water en voeder verstrekt.
2. Er wordt steeds een afzonderlijk voeder- en waterbakje voorzien.
3. Voor de hoenderachtigen wordt een voldoende fijne (kwartels, patrijzen) gebroken graanmengeling voorzien, voor de wilde duiven een duivenmengeling zoals voor de tamme duiven. Inzenders van fruitetende duivensoorten moeten zelf zorgen voor het voeder van hun dieren.

Watervogels:

1. Op het moment van inkooien dient een beperkte hoeveelheid water en voeder aanwezig te zijn.
2. Er wordt steeds een afzonderlijk voeder- en waterbakje voorzien. De bakjes dienen niet continue bijgevuld te worden, en dit om vervuiling tegen te gaan.
3. Als voeder wordt een gebroken graanmengeling verstrekt aan de tamme watervogels. De wilde watervogels krijgen bij voorkeur een aangepaste korrel.
4. De waterbakjes moeten niet frequenter bijgevuld worden dan die van de andere diergroepen aangezien dit anders toch maar zal vermorst worden en de kooien vervuilen.

3. Wat met zieke dieren op onze tentoonstelling ?

Voorafgaande bedenking

Zieke of gekwetste dieren op een tentoonstelling is de slechtste reclame die er voor onze hobby bestaat. Dit willen we niet op onze tentoonstellingen. Beelden van zieke of gekwetste dieren zijn geen fraai gezicht, en zouden maar wat graag gebruikt worden door tegenstanders van het tentoonstellen van dieren. Dit moeten we ten alle prijze zien te vermijden. Belangrijk hierbij dat we in onze houding de liefhebber met gezonde dieren beschermen.

1. Elke inrichter van een tentoonstelling is verplicht een verantwoordelijke dierenarts te voorzien (normaal via de gemeente). Deze moet minstens langskomen na het inkooien (voor de keuring) voor een inspectie en de dag van de keuring als er door de keurmeesters problemen gesignaleerd zijn. De overige dagen moet hij beschikbaar zijn.
2. Elke inrichter van een tentoonstelling benoemt een commissaris voor 'diergezondheid en -welzijn'. Zijn taak bestaat erin mogelijke problemen op te merken en trachten op te lossen samen met de verantwoordelijke dierenarts.
3. De keurmeester zal zieke of gewonde dieren voorzien van het predikaat “/” (zonder beoordeling) en vermeldt op de kaart de vaste formulering “niet in TT-conditie” (de keurmeester stelt geen diagnoses). Bovendien krijgt hij het recht om, wanneer hij het nodig acht, dieren uit de kooi te laten verwijderen en in de ziekenboeg onder te brengen. Mogelijke motivaties hiervoor zijn: een dier met duidelijke symptomen van een infectieuze ziekte, een dier met zware anatomische afwijkingen (b.v. een dier met spreidpoten dat nauwelijks kan rechtstaan) of een dier dat zich in de kooi zwaar verwond heeft, zeker wanneer het gevaar bestaat dat de verwondingen nog zouden verergeren.
4. Elke keurmeester wordt bij aanvang van zijn keuring een 'attentielijst' ter beschikking gesteld. Op deze lijst noteert hij de hoknummers van alle dieren die hij heeft laten verwijderen en alle dieren waarbij hij gezondheidsproblemen vermoedt en een consultatie van de dierenarts raadzaam acht. In een aparte kolom noteert hij de kooinummers van alle dieren waarbij hij ectoparasieten heeft vastgesteld (luizen of vlooiën).
5. Na de keuring en voor de officiële opening controleert de gezondheidscommissaris samen met de aangestelde dierenarts alle dieren die op de attentielijsten vermeld staan. Indien de dierenarts het nodig acht, worden de dieren naar de ziekenboeg overgebracht. In de ziekenboeg onderzoekt de dierenarts alle dieren die de keurmeesters uit de hokken hebben laten verwijderen. Indien de beslissing van de keurmeester onterecht zou geweest zijn, mogen de dieren terug in de kooien (het predikaat “/” blijft behouden).
6. Alle eigenaars van dieren in de ziekenboeg worden door de gezondheidscommissaris gecontacteerd. Zij worden voor de keuze gesteld om hun dier ofwel dezelfde dag nog te komen weghalen ofwel wordt door de dierenarts de nodige behandeling ingesteld. Ingeval van hoogdringendheid of ook wanneer de eigenaar niet kan bereikt worden kan de dierenarts op zijn verantwoordelijkheid overgaan tot behandeling. De kosten hieraan verbonden worden aangerekend aan de inzender. Deze kosten mogen enkel betrekking hebben op de behandeling, er wordt niet aan iedere eigenaar een consult aangerekend.
7. In de ziekenboeg moeten de mogelijkheden tot onderling contact van de aanwezige dieren zoveel mogelijk beperkt worden (b.v. tussenwand, hok tussen laten of diergroepen afgewisseld).

8. Alle dieren met een duidelijke infestatie met ectoparasieten worden door de gezondheidscommissaris behandeld met een insecticide (bij voorkeur een milieuvriendelijk en biologisch product op basis van pyrethrines). Er kan door de vereniging hiervoor een vergoeding gevraagd worden aan de inzender. Parasieten zijn immers gemakkelijk te voorkomen en wie dus door zijn eigen nonchalance een ander zijn dieren zou besmetten, moet hiervoor dan ook maar opdraaien. Als er een vergoeding zal gevraagd worden, moet dit wel op voorhand duidelijk in het vraagprogramma vermeld worden.

Goedgekeurd door de Raad van Bestuur van het V.I.V.F.N. vzw op 4 juni 2005.
Aangepast door Raad van Bestuur op 17 mei 2008.

Vic Lambrighs
secretaris

Georges Stienlet
voorzitter

D-02- richtlijnen commissie dierenwelzijn.